

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Generalibus Principiis Amoris Et Morum - Prolegomena septem,
Librosque undecim complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput I. Peccatum originale, peccatum est vere ac propriè dictum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73187](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73187)

Pars II. De septem peccatis capitalibus.

his. An sic impudens es, vel imprudens, ut minutum tuum, quod tibi tam Christi vita, quam peccati penitentia certam rapiunt, etiam ad hoc conquirendum vel auderes numerare?

246 Quid dices, si & quartum debitorem in medium adduxero, qui sibi etiam jure primatus sui, superiores tres cedere velit? Ecce in januis est, qui fecit calum & terram, & Creator tuus est, tu creatura. Tu servus, ille Dominus. Ille figulus, tu figmentum. Totum ergo quod es, illi debes, a quo totum habes, &c.

247 Cui ergo sapienti dubium esse potest grande peccatum esse, totam penè vitam suam, sive partem ejus longè majorem, quatuor debitoribus illis strictè debitam, subtrahere, in nugisque & vanis oblectationibus inutiliter prodigere? Vocabunt, vocabunt aliquando quatuor illi debitores, vocabunt adversum nos tempus sic deperditum, sibi que injustè subtractum, de coque rationem rigidissimam exigent. Ideoque graviter monet Apostolus Ephes. 5. Videte fratres, quomodo cave ambuletis, non quasi insipientes, sed ut sapientes: redimentes tempus, quoniam dies mali sunt.

248 Evagatio mentis est inquieti animi motus, quo propter tadium bonorum spiritualium & divinatorum ad exteriora se transfert, ut ex iis delectationes vanas percipiat. Hujus peccati rei sunt homines curiosi, qui ad nihil aliud vacant, nisi aut dicere, aut audire aliquid novi, sicut Athenienses, de quibus Act. 17. vel in res & actiones alienas inquirere, ut nullis negotiis occupati, alios inquieti animi levitate perturbent. Quos Apostolus 2. Thesalon. 3. acriter reprehendit, dicens: Siquis non vult operari, non manducet. Audivimus enim inter vos quosdam ambulare inquietè, nihil operantes, sed curiosè agentes. Iis autem qui sunt ejusmodi denuntiamus. . . ut cum

silentio operantes suam panem manducem. Ejusdem quoque peccati rei sunt Ecclesiastici & Religiosi otiosi, inquieti, gyrovagi, qui huc illuc discurrere amant: quia ipsis nec oratio, nec solitudo, nec lectio sapientie, nec studium, sed iners otium placet. Contra quos videntur possunt S. Augustinus l. de oper. Monachorum. Cassianus l. 10. de Cenob. Instit. c. 2. S. Nilus Abbas orat. 6. de aedia. S. Antiochus Monachus homil. 26. de eadem. Porro otium iners ac desidiosam proxima esse peccati mortalis occasionem, sacre nos Paginae docent Eccli. 33. Multam malitiam doctis otiositas. Ezech. 16. Hec fuit iniquitas Sodomæ. . . abundantia & otium ipsius, & fertilitas ejus. Prov. 12. Qui sectatur otium stultissimus est. Idem docent & Patres, a quibus otium dicitur pulvinar diaboli. Unde Chrysostomus in Catena Græc. Ignavia malitiam parit & fovet. Et Author sermonum ad Fratres in Eremo inter Opera S. Augustini editorum serm. 17. Quid otiose agere potes, nisi opera carnis? Nunquam quis eris colorum eris, si otiositatem amaveris.

Ex evagatione quoque mentis multiloquium nascitur, quod in gravia peccata precipitare solet, detractiones, rixas, discordias, &c. uti S. Gregorius observat l. 7. Moral. c. 17. Nec mirum, cum scriptum sit Psal. 139. Vanus linguosus non dirigitur in terra. Et Prov. 19. In multiloquio peccatum non deerit. Et c. 25. Sicut urbs patens, & absque murorum ambitu; ita vir qui non potest in loquendo cohibere spiritum suum. Quia enim humana mens murum silentii non habet (inquit Gregorius loco citato) patet inimici jaculis civitas mentis, & cum se per verba extra semetipsam ejicit, apertam se adversario ostendit, quam tanto ille sine labore superat, quanto & hac eadem qua vincitur, contra semetipsam per multiloquium pugnat.

P A R S III.

De peccato originali, effectibusque ipsius.

Notitiam peccati originalis, effectuumque ipsius, Moralis exigit Christiana: utpote utilissimam ad mores, instructionemque Christianis omnibus necessariam, ut constabit ex dicendis cap. 13. & 14. constatque etiam ex dictis p. 1. c. 27. Sit itaque

C A P U T P R I M U M.

Peccatum originale, peccatum est verè ac proprie dictum.

Est de fide: utpote ab Ecclesia sæpius definitum contra Pelagianos; & novissimè à Tridentino sess. 5. in Decreto de peccato originali, contra hæreticos nostrorum temporum, contra quos anathema dicitur cuiusque ne-

ganti, per baptismum tolli totum id, quod verans & propriam peccati rationem habet.

Et merito, quia Apostolus Rom. 5. Per unum hominem (inquit) peccatum in hunc mundum intravit, & per peccatum mors; & ita in omnes homines mors pertransiit, in quo omnes peccaverunt. Quem locum Ecclesia in sensu proprio semper intellexit, ut videre est in Concilio Milevitano circa annum 416. Can. 2. Et Arausicano II. anni 529. ubi originale vocat peccatum quod est mors anima, adeoque peccatum proprie dictum.

Item ex Ephes. 2. Eramus natura filii ire. Ergo (infert Augustinus) filii gehemæ. Unde Enchirid. c. 26. dicit quod propter originale peccatum homo trahitur per varios errores, doloresque diversos ad illud extremum, cum de-

serioribus angelis, sine sine supplicium.

4°. ex Psal. 50. ubi peccatum originale vocatur iniquitas: *Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum, & in peccatis concepit me mater mea.* In Hebræo (teste D. Hieronymo) id non exprimitur numero plurali, sed singulari, *in iniquitate, in peccato.*

5° Nec hoc hæretici convenienter exponunt de iniquitate parentum, non infantium. Tum quia Psalmista non potuit absque temeritate tribuere iniquitatem parentibus per actum conjugalem ipsum concipientibus. Tum quia parentum iniquitas, si qua fuisset, Psalmistam non obligasset ad petendam veniam peccatorum suorum, clamando *Miserere mei, Deus, secundum magnam misericordiam tuam. . . . quoniam iniquitatem meam (non dicit parentum) ego cognosco. . . . Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum, &c.*

6° 4°. Augustinus variis locis urget etiam Apostoli verba 2. Cor. 5. *Si unus pro omnibus mortuus est, ergo omnes mortui sunt: & pro omnibus mortuus est Christus.* Unde l. 6. contra Julianum, *Nega (inquit) Christum etiam pro parvulis mortuum, ut excimas eos de numero mortuorum, hoc est de contagio peccatorum.*

7° Objicies 1°. Rationis & voluntatis usum non habens, non peccat ille qui nascitur; non peccat ille qui genuit; non peccat qui condidit. *Per quas igitur rimas, inter tot præsidia innocentia, peccatum singis ingressum?* ait Julianus Pelagianus apud Augustinum l. 2. de nupt. & concupisc. c. 28.

Respondet Augustinus ibidem: *Quid queris latentem rimam, ubi habes apertissimam januam? Per unum hominem (ait Apostolus) peccatum intravit in mundum.*

8° Objicies 2°. Omne peccatum verè ac propriè dictum esse debet voluntarium. Atqui peccatum originale parvulis materno in utero conceptis non est voluntarium.

Respondeo, licet ipsis voluntarium non sit voluntate propriâ, seu personali; voluntarium est voluntate originali, seu capitali primi parentis.

9° Instabis: intelligi non potest, quòd voluntarium voluntate originali primi parentis hominum sufficiat ad hoc ut hoc verè & propriè peccatores efficiantur, qui nondum existebant, dum primus parens hominum prævaricari voluit legem Dei.

Ad id utcumque explicandum nonnullæ quidem similitudines adduci possunt; sed quia illæ minus satisfaciunt, melius est cum Augustino ingenuè fateri, id quidem valdè difficulter intelligi; sed non idèò posse negari. Quia justum est captivare intellectum in obsequium fidei, etiam dum revelata veritas à nobis non potest comprehendi. Et idèò Augustinus l. de morib. Eccles. c. 22. fatetur quidem peccato originali . . . nihil ad intelligendum difficilius. Juliano tamen importunè sciscitanti, quomodo culpa originalis

transfunderetur, optimè respondet: *Quid à me queris quo sit factum modo; cum factum constet aliquo modo, si Apostolo credis ullo modo, qui mentiri potuit nullo modo?*

CAPUT II.

Peccatum originale non est unicum Adæ peccatum, posteris extrinsecum, seu extrinsecè imputatum, sed singulis proprium, & intrinsecè inherens.

EST de fide. Quia Tridentinum sess. 5. tria 10° Edefinit de peccato originali, cum quibus contraria Alberti Pighii assertio non consistit. Primò Adæ prævaricationem ipsi soli non nocuisse; sed & ejus propagini, acceptamque à Deo sanctitatem & justiciam, quam perdidit, non sibi soli, sed nobis etiam perdidisse, & inquinatum illum per inobedientia peccatum, non mortem & penas corporis tantum in omne genus humanum transfudisse, sed & peccatum, quod est pars anime. Secundò, hoc Adæ peccatum, quod est origine unum, propagatione, non imitatione transfusum omnibus, inesse unicuique proprium. Tertio, quod per Jesu Christi gratiam, qua in baptisate confertur, reatus originalis peccati remittitur, & tollitur totum id quod veram & propriam peccati rationem habet. Unde anathema dicit ei, qui dixerit illud tantum radi, aut non imputari.

CAPUT III.

Natura peccati originalis.

IN quo consistat natura peccati originalis, 11° Tridentinum non definivit, sed Theologis determinandum reliquit, uti testantur Tiletanus (qui Tridentino interfuit) in Apologia pro Concilio Tridentino, & Cardinalis Pallavicinus in Historia ejusdem Concilii l. 7. cap. 10. n. 8. ubi sic: *Legati (id est Concilii Præfides) admonuerunt, ne quid certi statuerent de natura ipsa originalis culpa, de qua Scholastici discordant.*

Ceterum etsi hac de re Tridentini Patres 12° nihil definierint, velut fide certum, de ea tamen differuerunt in Congregatione Generali 21. Maii 1546. & seqq. ut videre licet apud Pallavicinum ibidem c. 8. Et de ea quidem Reverendissimus D. Angelus Paschalis, Dominicanus, Motulapensis Episcopus, non sententiâ modò, sed verbis S. Thomæ productis ita (optimè ut mihi videtur) differuisse narratur ab eodem: *“ non aliunde meliùs declarari posse naturam originalis noxæ, sicut & “ cujusvis defectûs, quàm à natura perfectionis “ oppositæ: prout exempli gratiâ, ut intelliga- “ tur quidnam sit cæcitas, opus est intelligas, “ quid sit videndi facultas. Esse peccatum ori- “ ginale vacuitatem quamdam, oppositam illi “ perfectioni, quæ Adamum innocentem con- “ decorabat, & justitia originalis nuncupatur. “* Oportere